Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/1712

24.6.2024

DIREKTIVA (EU) 2024/1712 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 13. junija 2024

o spremembi Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 82(2) in 83(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Trgovina z ljudmi je hudo kaznivo dejanje, ki je pogosto storjeno v okviru organiziranega kriminala, pomeni hudo kršitev temeljnih pravic in je izrecno prepovedana v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Preprečevanje trgovine z ljudmi, boj proti njej in podpora njenim žrtvam, ne glede na njihovo državo izvora, so še naprej prednostna naloga Unije in držav članic.

(2) Temeljni vzroki za trgovino z ljudmi so različni. Med glavnimi dejavniki, zaradi katerih so osebe, predvsem ženske, otroci in pripadniki marginaliziranih skupin, izpostavljeni trgovini z ljudmi, so revščina, konflikti, neenakost, nasilje na podlagi spola, pomanjkanje realnih zaposlitvenih možnosti ali socialne podpore, humanitarne krize, apatridnost in diskriminacija.

(3) Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) je glavni pravni instrument Unije za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter zaščito žrtev tega kaznivega dejanja. Navedena direktiva določa celovit okvir za obravnavo trgovine z ljudmi z določitvijo minimalnih pravil glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij. Vključuje tudi skupne določbe za okrepitev preprečevanja trgovine z ljudmi, pomoči, ki se zagotavlja žrtvam, in njihove zaščite, pri čemer se upoštevajo vidiki spola, invalidnosti in otrok ter uporablja pristop, osredotočen na žrtve.

(4) Problem trgovine z ljudmi je lahko še hujši, kadar se pojavlja hkrati z diskriminacijo na podlagi kombinacije spola in iz drugih razlogov za diskriminacijo, ki jih pravo Unije prepoveduje. Države članice bi zato morale nameniti ustrezno pozornost žrtvam take presečne diskriminacije, ki so posledično ranljivejše, in v ta namen zagotoviti posebne ukrepe za primere presečnih oblik diskriminacije. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti diskriminaciji na podlagi rase in narodnosti.

(5) Komisija je v svojem sporočilu z dne 14. aprila 2021 o strategiji EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025) določila odziv politike s sprejetjem večdisciplinarnega in celovitega pristopa, ki zajema vse od preprečevanja trgovine z ljudmi in zaščite žrtev do pregona in obsodbe trgovcev z ljudmi. To sporočilo vsebuje vrsto ukrepov, ki jih je treba izvajati v tesnem sodelovanju z organizacijami civilne družbe. Da bi obravnavali spreminjajoče se trende na področju trgovine z ljudmi in pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila Komisija, ter dodatno okrepili prizadevanja za boj proti temu

([1]) UL C 228, 29.6.2023, str. 108.
([2]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 23. aprila 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 27. maja 2024.
([3]) Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ (UL L 101, 15.4.2011, str. 1).

kaznivemu dejanju, je treba spremeniti Direktivo 2011/36/EU. Ugotovljene pomanjkljivosti kazenskopravnega odziva, zaradi katerih je treba prilagoditi pravni okvir, se nanašajo na kazniva dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi, storjena v interesu pravnih oseb, na sistem zbiranja podatkov, sodelovanje in usklajevanje na ravni Unije in na nacionalni ravni ter na nacionalne sisteme, namenjene zgodnjemu odkrivanju in identifikaciji žrtev trgovine z ljudmi ter specializirani pomoči in podpori zanje.

(6) Izkoriščanje nadomestnega materinstva, prisilne poroke ali nezakonite posvojitve je že mogoče uvrstiti na področje kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi, kakor so opredeljena v Direktivi 2011/36/EU, če so izpolnjena vsa merila za ta kazniva dejanja. Vendar bi bilo treba zaradi resnosti teh praks in da bi se spopadli s stalnim naraščanjem števila in pomena kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi, ki so storjena za druge namene kot spolno izkoriščanje ali izkoriščanje delovne sile, izkoriščanje nadomestnega materinstva, prisilne poroke ali nezakonite posvojitve vključiti v navedeno direktivo kot oblike izkoriščanja, kolikor izpolnjujejo sestavne elemente trgovine z ljudmi, med drugim merila glede sredstev. Konkretneje, kar zadeva trgovino z ljudmi za namene izkoriščanja nadomestnega materinstva, je ta direktiva usmerjena na osebe, ki ženske prisilijo ali zavedejo, da postanejo nadomestne matere. Spremembe Direktive 2011/36/EU, uvedene s to direktivo, ne posegajo v opredelitev pojmov poroka, posvojitev, prisilna poroka in nezakonita posvojitev ali opredelitev z njimi povezanih kaznivih dejanj, razen trgovine, kadar so te določene v nacionalnem ali mednarodnem pravu. Ta pravila prav tako ne posegajo v nacionalna pravila o nadomestnem materinstvu, vključno s kazenskim in družinskim pravom.

(7) Med skupinami, ki so posebej izpostavljene trgovini z ljudmi, so otroci, nastanjeni v rezidenčnih ustanovah in ustanovah zaprtega tipa. Žrtve trgovine z ljudmi lahko postanejo ob nastanitvi v navedene ustanove, med bivanjem v njih, pa tudi pozneje.

(8) Vse več kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi je storjenih ali omogočenih s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij. Trgovci z ljudmi pogosto uporabljajo internet in družbene medije, med drugim za novačenje, oglaševanje ali izkoriščanje žrtev, izvajanje nadzora nad njimi in organizacijo njihovega prevoza. Internet in družbeni mediji se uporabljajo tudi za distribucijo izkoriščevalskega gradiva. Informacijska tehnologija tudi ovira pravočasno odkritje kaznivega dejanja ter identifikacijo žrtev in storilcev.

(9) Sedanji pravni okvir iz Direktive 2011/36/EU v opredelitvi pojma trgovina z ljudmi že vključuje kazniva dejanja, storjena z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij, na primer za novačenje in izkoriščanje žrtev, organizacijo njihovega prevoza in nastanitve, spletno oglaševanje žrtev in navezovanje stikov z morebitnimi strankami, nadzorovanje žrtev in komuniciranje med storilci, vključno z vsemi povezanimi finančnimi posli. Za obravnavanje tega načina delovanja je treba izboljšati digitalne zmogljivosti in znanje pri kazenskem pregonu ter slediti tehnološkemu razvoju. Države članice bi morale obenem razmisliti o uporabi preventivnih ukrepov, zlasti tistih s ciljem odvračanja od povpraševanja, ki obravnavajo vprašanje zlorabe spletnih storitev za namen trgovine z ljudmi.

(10) Pri višini kazni za trgovino z ljudmi bi bilo treba upoštevati, da so hujša ravnanja bolj obsojana ter imajo bolj škodljive in dolgotrajne učinke za žrtve. To vključuje tudi stopnjevalni učinek, ki ga ima razširjanje izkoriščevalskega gradiva, tudi v zaprtih skupinah, dostopnih omejenemu številu udeležencev. Zato je treba kot obteževalno okoliščino določiti razširjanje slik ali videoposnetkov ali podobnega gradiva spolne narave, ki vključuje žrtev, z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij.

(11) Države članice bi morale zagotoviti, da lahko sodniki in sodišča ob izrekanju kazni storilcem upoštevajo obteževalne okoliščine, določene v tej direktivi, čeprav niso zavezani izreči strožje kazni. Sodnik ali sodišče ohrani diskrecijsko pravico, da odloči, ali bo zaradi posebne obteževalne okoliščine in ob upoštevanju vseh dejstev zadevnega primera izrekel strožjo kazen. Od držav članic ne bi smeli zahtevati, da določijo obteževalne okoliščine, kadar je kaznivo dejanje razširjanja slik ali videoposnetkov ali podobnega gradiva spolne narave, ki vključuje žrtev, z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij v njihovem nacionalnem pravu določeno kot ločeno kaznivo dejanje in to lahko privede do strožjih kazni na podlagi nacionalnega prava.

(12) Da bi okrepili odziv kazenskega pravosodja na kazniva dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi, storjena v korist pravnih oseb, in odvračali od teh kaznivih dejanj, bi bilo treba pojasniti sistem sankcij proti pravnim osebam in ga uskladiti z drugimi instrumenti Unije na področju kazenskega prava. Na podlagi direktiv 2014/23/EU ([4]), 2014/24/EU ([5]) in 2014/25/EU ([6]) Evropskega parlamenta in Sveta je pravnomočna obsodba zaradi dela otrok ali drugih oblik trgovine z ljudmi razlog za izključitev iz sodelovanja v postopku javnega naročanja ali postopku podeljevanja koncesije. Vendar se lahko države članice prav tako odločijo, da med kazenske ali nekazenske sankcije ali ukrepe, ki se lahko naložijo pravnim osebam, uvrstijo izključitev takih pravnih oseb iz postopkov javnega naročanja ali postopkov podeljevanja koncesij, da se zajamejo tudi javna naročila in koncesije pod pragovi iz zadevnih direktiv.

(13) Direktiva (EU) 2024/1260 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]), v kateri so določena minimalna pravila za začasno zavarovanje in odvzem predmetov, uporabljenih za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, se uporablja za kazniva dejanja, zajeta v Direktivi 2011/36/EU. Določbe Direktive 2011/36/EU o zamrznitvi in zasegu so torej zastarele in bi jih bilo treba razveljaviti.

(14) V Direktivi 2011/36/EU je določena možnost nepreganjanja in nekaznovanja žrtev trgovine z ljudmi za kazniva dejanja, ki so jih bile prisiljene storiti neposredno zaradi tega, ker so bile žrtve trgovine z ljudmi. Področje uporabe zadevne določbe bi bilo primerno razširiti na vse nezakonite dejavnosti, ki so jih žrtve prisiljene izvesti neposredno zaradi tega, ker so žrtve trgovine z ljudmi, kot so upravni prekrški, povezani s prostitucijo, prosjačenjem, postavanjem na določenih krajih ali neprijavljenim delom, ali druga dejanja, ki niso kazenske narave, vendar so zanje v skladu z nacionalnim pravom predvidene upravne ali denarne sankcije, da bi se dodatno spodbudilo žrtve trgovine z ljudmi, da prijavijo kaznivo dejanje ali poiščejo podporo in pomoč, ter da se jih pomiri, da obstajajo možnosti, da ne bodo odgovarjale za zadevna dejanja.

(15) Da bi okrepili nacionalne zmogljivosti za zgodnje odkrivanje in identifikacijo žrtev in njihovo napotitev na ustrezne službe za zaščito, pomoč in podporo, je treba z zakoni in drugimi predpisi vzpostaviti en ali več mehanizmov za napotitev v državah članicah. Vzpostavitev formalnih mehanizmov za napotitev in imenovanje nacionalnih kontaktnih točk za čezmejno napotitev žrtev sta bistvena ukrepa za okrepitev čezmejnega sodelovanja. Mehanizem za napotitev bi moral biti pregleden, dostopen in harmoniziran okvir, ki bi olajšal zgodnje odkrivanje in identifikacijo žrtev trgovine, pomoč in podporo zanje ter njihovo napotitev na odgovorne nacionalne organizacije in organe. V takem okviru bi morali biti opredeljeni sodelujoči pristojni organi, organizacije civilne družbe in druge zainteresirane strani ter določene njihove odgovornosti, vključno s postopki in načini komunikacije. Navedeni mehanizmi za napotitev so lahko v obliki uveljavljenih postopkov, smernic, dogovorov o sodelovanju ali protokolov. Mehanizem za napotitev bi bilo treba uporabljati za vse žrtve in vse oblike kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, pri tem pa upoštevati individualno ranljivost vsake žrtve. Države članice se spodbuja, da imajo samo en mehanizem za napotitev, kadar jim to dopušča organiziranost javne uprave. Kontaktna točka bi morala služiti kot kontaktna točka za čezmejno napotitev žrtev, v odnosih med organi ali institucijami, odgovornimi za čezmejno podporo žrtvam v različnih državah članicah, ne pa kot kontaktna točka za žrtve same. Kontaktne točke lahko temeljijo na obstoječih mehanizmih ali strukturah upravljanja in ni treba, da nadomestijo nacionalne pritožbene mehanizme ali prijavne točke.

(16) Da bi izboljšali pomoč in podporo žrtvam trgovine z ljudmi, bi morale države članice zagotoviti, da imajo žrtve dostop do zatočišč in varne nastanitve, opremljenih za izpolnjevanje njihovih specifičnih potreb. Da bi okrepili varnost domnevnih ali identificiranih žrtev, se spodbuja države članice, da zahtevajo, da člani osebja, ki so v zavetiščih v stiku z žrtvami trgovine z ljudmi, niso bili kaznovani za kazniva dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi ali druga kazniva dejanja, ki bi vzbujali resne dvome o njihovi zmožnosti, da prevzamejo odgovornost v razmerju do žrtev.

([4]) Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).

([5]) Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

([6]) Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

([7]) Direktiva (EU) 2024/1260 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. aprila 2024 o povrnitvi in odvzemu premoženja (UL L, 2024/1260, 2.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1260/oj).

(17) Invalidi, zlasti invalidne ženske in otroci, so izpostavljeni večjemu tveganju, da postanejo žrtve trgovine z ljudmi. Države članice bi morale pri zagotavljanju podpore invalidom, ki so žrtve trgovine z ljudmi, upoštevati njihove specifične potrebe.

(18) Države članice bi morale prav tako zagotoviti, da žrtve prejmejo pomoč ne glede na njihovo narodnost ali morebitno apatridnost, državljanstvo, kraj prebivališča ali status rezidenta ter obliko njihovega izkoriščanja. Pomoč bi morala biti usmerjena v to, da se ponovno v celoti vključijo v družbo, kar lahko vključuje dostop do izobraževanja in usposabljanja ter dostop do trga dela v skladu z nacionalnim pravom, kot tudi vrnitev v samostojno življenje.

(19) Države članice bi morale tekom azilnih postopkov upoštevati poseben ranljiv položaj žrtev trgovine z ljudmi, ki lahko potrebujejo mednarodno zaščito, po potrebi tudi s posebnimi procesnimi jamstvi v skladu z Uredbo (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]), in posebne potrebe glede sprejema v skladu z Direktivo (EU) 2024/1346 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]).

(20) Da bi preprečili, da bi žrtve ponovno postale žrtve trgovine z ljudmi v Uniji, je pomembno, da države članice žrtev pri premeščanju na podlagi Uredbe (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta ([10]) ne premestijo v državo članico, za katero je mogoče utemeljeno domnevati, da bi bile žrtve zaradi premestitve vanjo izpostavljene dejanskemu tveganju kršitve njihovih temeljnih pravic, ki bi pomenila nečloveško ali ponižujoče ravnanje v smislu člena 4 Listine.

(21) Žrtve trgovine z ljudmi imajo pravico zaprositi za mednarodno zaščito ali enakovreden nacionalni status. Če je ustrezno, lahko dobijo tudi dovoljenje za prebivanje v skladu z Direktivo Sveta 2004/81/ES ([11]). Zato bi morale države članice zagotoviti, da se zadevna postopka dopolnjujeta in ne izključujeta.

(22) Osebe brez državljanstva so bolj izpostavljene tveganju, da postanejo žrtve trgovine z ljudmi. Pri uporabi te direktive je treba tej ranljivi skupini nameniti posebno pozornost.

(23) Otroci veljajo za eno od skupin, ki so najbolj izpostavljene organiziranim kriminalnim združbam, vpletenim v trgovino z ljudmi. Take kriminalne združbe otroke pogosto izkoriščajo, tako da jih novačijo in jih pozneje uporabijo za izvajanje kriminalnih dejavnosti. Države članice bi morale spodbujati ali nuditi redno in specializirano usposabljanje za strokovne delavce, ki bodo verjetno prišli v stik s takimi otroki, da bi jih odkrili in identificirali kot žrtve.

(24) Katerikoli ukrepi, ki omejujejo svobodo otrok, da bi jih zaščitili pred trgovino z ljudmi, bi morali biti nujno potrebni, sorazmerni in razumni glede na cilj zaščite posameznega otroka.

(25) Za lažje izplačilo odškodnine žrtvam lahko države članice ustanovijo nacionalni sklad za žrtve ali podobne instrumente, kar lahko vključuje zakone, s katerimi se zagotovi odškodnina žrtvam trgovine z ljudmi.

(26) Da bi v okviru politik oblikovali usklajen odziv za reševanje problema povpraševanja, ki spodbuja trgovino z ljudmi, ter dodatno okrepili in harmonizirali prizadevanja kazenskega pravosodja v državah članicah za zmanjšanje takega povpraševanja, je pomembno inkriminirati uporabo storitev v primerih, ko se žrtve izkoriščajo za nudenje takih storitev in se uporabnik storitev zaveda, da je oseba, ki storitve opravlja, žrtev kaznivega dejanja v zvezi s trgovino

([8]) Uredba (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU (UL L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

([9]) Direktiva (EU) 2024/1346 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (prenovitev) (UL L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

([10]) Uredba (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o upravljanju azila in migracij, spremembi uredb (EU) 2021/1147 in (EU) 2021/1060 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 604/2013 (UL L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

([11]) Direktiva Sveta 2004/81/ES z dne 29. aprila 2004 o dovoljenju za prebivanje za državljane tretjih držav, ki so žrtve nedovoljene trgovine z ljudmi ali so jim pomagali pri nezakoniti preselitvi in ki sodelujejo s pristojnimi organi (UL L 261, 6.8.2004, str. 19).

z ljudmi. Opredelitev tega dejanja kot kaznivega dejanja je del celovitega pristopa k zmanjšanju povpraševanja, katerega cilj je nasloviti visoke ravni povpraševanja, ki spodbuja vse oblike izkoriščanja. Inkriminirana bi morala biti samo uporaba storitev, ki se opravljajo v okviru izkoriščanja, ki ga zajema kaznivo dejanje trgovine z ljudmi. Kaznivo dejanje ne bi smelo torej veljati za potrošnike, ki kupujejo izdelke, proizvedene v izkoriščevalskih delovnih razmerah, saj niso uporabniki storitev. Ta direktiva določa minimalni pravni okvir na tem področju, države članice pa lahko sprejmejo ali ohranijo strožje kazenske predpise. V nacionalnem pravu lahko države članice inkriminirajo nakup spolnih storitev. Ta direktiva ne posega v način, na katerega države članice v nacionalnem pravu obravnavajo prostitucijo.

(27) Ta direktiva inkriminira uporabo storitve, ki jo opravlja žrtev trgovine z ljudmi, če se uporabnik storitve zaveda, da je oseba, ki opravlja storitev, žrtev. Pojem „zavedanja“ se razlaga v skladu z nacionalnim pravom. V vsakem primeru bi bilo treba pri ocenjevanju, ali se je uporabnik zavedal, da je bila oseba žrtev trgovine z ljudmi, brez poseganja v neodvisnost sodstva, upoštevati posebne okoliščine zadevnega primera. O zavedanju je mogoče sklepati na podlagi objektivnih dejanskih okoliščin. Okoliščine se lahko med drugim nanašajo na same žrtve, na pogoje, pod katerimi morajo opravljati storitve, in na konkretna dejstva, ki jih je mogoče šteti za znake nadzora, ki ga ima trgovec z ljudmi nad žrtvami. Kot okoliščine, ki se nanašajo na same žrtve, se lahko upoštevajo slabo znanje nacionalnega ali regionalnega jezika, očitni znaki duševne ali telesne škode ali strahu oziroma nepoznavanje mest ali krajev, v katerih se nahajajo ali so se nahajale. Kot okoliščine, ki se nanašajo na pogoje, pod katerimi je bilo treba opravljati storitve, bi se lahko upoštevali življenjski standard in delovni pogoji osebe, ki je opravljala storitve, ter stanje prostorov, v katerih jih je opravljala. Znake nadzora trgovca z ljudmi nad žrtvami je mogoče ugotoviti, če obstajajo očitni ukrepi zunanjega nadzora nad osebami, ki opravljajo storitve, če je omejena njihova svoboda gibanja ali če osebe, ki opravljajo storitve, nimajo svojih nacionalnih osebnih izkaznic ali potnih listov.

(28) Ukrepi za preprečevanje in zmanjšanje povpraševanja bi morali biti ciljno usmerjeni in diferencirani, da bi učinkovito obravnavali posebnosti različnih oblik trgovine z ljudmi. Da bi dosegli cilj odvračanja od povpraševanja, ki spodbuja trgovino z ljudmi, in njegovo zmanjšanje, je pomembno, da države članice razmislijo o nadaljnjih ustreznih ukrepih, usmerjenih v potencialne in sedanje uporabnike, na primer z zagotavljanjem posebej zasnovanih kampanj za ozaveščanje.

(29) Države članice bi morale v okviru usposabljanja in da bi zagotovile učinkovito izvajanje nacionalnih določb v zvezi z nepreganjanjem ali nekaznovanjem, ozaveščati tožilce in organe kazenskega pregona, ki bodo verjetno prišli v stik z žrtvami ali potencialnimi žrtvami trgovine z ljudmi.

(30) Da bi okrepili odzive nacionalnih politik, je treba uvesti nacionalne koordinatorje za boj proti trgovini z ljudmi ali enakovredne mehanizme, države članice pa bi morale imeti možnost, da ustanovijo neodvisne organe. V pristojnosti držav članic je odločitev o tem, katere subjekte je treba imenovati ali ustanoviti kot nacionalne koordinatorje za boj proti trgovini z ljudmi ali kot enakovredne mehanizme ali neodvisne organe, ne glede na njihov naziv, skladno z načelom postopkovne avtonomije držav članic, pod pogojem, da imajo taki subjekti potrebne pristojnosti za opravljanje nalog iz te direktive.

(31) Za zagotovitev celovitega poznavanja obsega trgovine z ljudmi v Uniji sta bistvena zbiranje točnih, usklajenih in anonimiziranih podatkov ter pravočasna objava zbranih podatkov in statističnih podatkov. Uvedba zahteve, da morajo države članice usklajeno zbirati statistične podatke o trgovini z ljudmi in o njih vsako leto poročati Komisiji, je pomemben korak k izboljšanju splošnega razumevanja tega pojava ter zagotovitvi sprejetja politik in strategij, ki temeljijo na podatkih.

(32) Države članice bi v podporo svojim nacionalnim politikam morale pripraviti tudi nacionalne akcijske načrte za boj proti trgovini z ljudmi.

(33) V primeru otrok se spodbuja države članice, da zagotovijo, da se v okviru nacionalnih sistemov za zaščito otrok pripravijo posebni načrti za preprečevanje trgovine z ljudmi, tudi za otroke v rezidenčnih ustanovah ali ustanovah zaprtega tipa.

(34) Ker ciljev te direktive, in sicer preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej ter zaščite žrtev tega kaznivega dejanja, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za uresničitev navedenih ciljev.

(35) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana z Listino, zlasti spoštovanje in varstvo človekovega dostojanstva, prepoved suženjstva, prisilnega dela in trgovine z ljudmi, pravico do telesne in duševne celovitosti, prepoved mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, pravico do svobode in varnosti, varstvo osebnih podatkov, svobodo izražanja in obveščanja, svobodo izbire poklica in pravico do dela, enakost žensk in moških, pravice otrok, pravice invalidov in prepoved dela otrok, pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča ter načeli zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni. Namen te direktive je zlasti zagotoviti dosledno spoštovanje navedenih pravic in načel, ki jih je treba ustrezno izvajati.

(36) V skladu s členom 3 in členom 4a(1) Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, je Irska s pismom z dne 20. aprila 2023 podala uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te direktive.

(37) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.

(38) V skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitvenih dokumentih ([12]) se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.

(39) Direktivo 2011/36/EU bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 2011/36/EU

Direktiva 2011/36/EU se spremeni:

(1) člen 2 se spremeni:

(a) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„3. Izkoriščanje vključuje najmanj izkoriščanje prostitucije ali drugih oblik spolne zlorabe oseb, prisilno delo ali storitve, vključno s prosjačenjem, suženjstvom ali podobnimi praksami, služabništvom, ali izkoriščanje kriminalnih dejavnosti ali odstranitev organov ali izkoriščanje nadomestnega materinstva, prisilne poroke ali nezakonite posvojitve.“;

(b) odstavek 5 se nadomesti z naslednjim:

„5. Kadar ravnanje iz odstavka 1 vključuje otroka, se obravnava kot kaznivo dejanje trgovine z ljudmi, četudi ni bilo uporabljeno nobeno od sredstev iz odstavka 1. Ta odstavek se ne uporablja za izkoriščanje nadomestnega materinstva iz odstavka 3, razen če je nadomestna mati otrok.“;

([12]) UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

(2) člen 4 se spremeni:

(a) v odstavku 2 se točka (d) nadomesti z naslednjim:

„(d) storjeno z uporabo hudega nasilja ali je žrtvi povzročilo posebej veliko škodo, vključno s telesno ali duševno škodo.“;

(b) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„3. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se naslednje, kadar se nanaša na kaznivo dejanje iz člena 2, v skladu z ustreznimi določbami nacionalnega prava šteje za obteževalne okoliščine:

(a) dejstvo, da so javni uslužbenci kaznivo dejanje storili pri opravljanju svojih dolžnosti;

(b) dejstvo, da je storilec z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij omogočil ali izvršil razširjanje slik ali videoposnetkov ali podobnega gradiva spolne narave, ki vključuje žrtev.“;

(3) člen 5 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se uvodno besedilo nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da pravne osebe lahko odgovarjajo za kazniva dejanja iz člena 2, člena 3 in člena 18a(1), ki ga je v njihovo korist storila katera koli oseba, bodisi samostojno ali kot del organa pravne osebe, ki ima vodilni položaj v pravni osebi, na podlagi:“;

(b) odstavka 2 in 3 se nadomestita z naslednjim:

„2. Države članice prav tako zagotovijo, da je pravna oseba lahko odgovorna, kadar je pomanjkanje nadzora ali kontrole s strani osebe iz odstavka 1 omogočilo storitev kaznivih dejanj iz člena 2, člena 3 in člena 18a(1) v korist te pravne osebe s strani osebe v njeni pristojnosti.

3. Odgovornost pravne osebe iz odstavkov 1 in 2 ne izključuje kazenskih postopkov zoper fizične osebe, ki so storilci, napeljevalci ali pomagači pri kaznivih dejanjih iz člena 2, člena 3 in člena 18a(1).“;

(4) člen 6 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 6

Sankcije za pravne osebe

1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da se pravna oseba, odgovorna na podlagi člena 5(1) ali (2), kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kazenskimi ali nekazenskimi sankcijami ali ukrepi.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da sankcije ali ukrepi za pravne osebe, ki so na podlagi člena 5(1) ali (2) odgovorne za kazniva dejanja iz člena 2, člena 3 in člena 18a(1), vključujejo kazenske ali nekazenske denarne kazni ter lahko vključujejo druge kazenske ali nekazenske sankcije ali ukrepe, kot so:

(a) odvzem pravice do javnih ugodnosti ali pomoči;

(b) onemogočanje dostopa do javnih sredstev, vključno s postopki javnega naročanja, nepovratnimi sredstvi, koncesijami in dovoljenji;

(c) začasna ali stalna prepoved opravljanja poslovnih dejavnosti;

(d) odvzem dovoljenj in pooblastil za opravljanje dejavnosti, ki so privedle do kaznivega dejanja;

(e) uvedba sodnega nadzora;

(f) prenehanje pravne osebe na podlagi sodne odločbe;

(g) zaprtje poslovalnic, uporabljenih za storitev kaznivega dejanja;

(h) kadar obstaja javni interes, objava celotne sodne odločbe ali njenega dela, ki se nanaša na storjeno kaznivo dejanje in izrečene sankcije ali ukrepe, brez poseganja v pravila o zasebnosti in varstvu osebnih podatkov.“;

(5) člen 7 se črta;

(6) člen 8 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 8*

Nepreganjanje ali neuporaba sankcij za žrtve

Države članice v skladu s temeljnimi načeli svojih pravnih sistemov sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da imajo pristojni nacionalni organi pravico, da žrtev trgovine z ljudmi ne preganjajo ali kaznujejo zaradi njihove vpletenosti v kriminalne ali druge nezakonite dejavnosti, ki so jih bile prisiljene izvesti neposredno zato, ker so bile žrtve katerega koli od dejanj iz člena 2.“;

(7) člen 9 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice zagotovijo, da sta preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj iz člena 2, člena 3 in člena 18a(1) neodvisna od prijave ali obtožbe s strani žrtve in da se kazenski postopek lahko nadaljuje, tudi če je žrtev preklicala svojo izjavo.“;

(b) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„3. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo ustrezno usposabljanje oseb, enot ali služb, pristojnih za preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj iz členov 2 in 3. Države članice zagotovijo, da imajo osebe, enote ali službe, ki preiskujejo in preganjajo kazniva dejanja iz členov 2 in 3, kadar so ta kazniva dejanja storjena ali omogočena z uporabo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij, ustrezno strokovno znanje in tehnološke zmogljivosti. Države članice se spodbuja, da po potrebi in v skladu s svojimi nacionalnimi pravnimi sistemi ustanovijo specializirane enote v okviru organov pregona in tožilstva.“;

(8) člen 10 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se uvodno besedilo nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi določijo svojo pristojnost za kazniva dejanja iz člena 2, člena 3 in člena 18a(1), kadar:“;

(b) v odstavku 2 se uvodno besedilo nadomesti z naslednjim:

„2. Država članica obvesti Komisijo, kadar se odloči, da bo uveljavila nadaljnjo pristojnost za kazniva dejanja iz člena 2, člena 3 in člena 18a(1), storjena zunaj njenega ozemlja, med drugim kadar:“;

(9) člen 11 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice z ustreznimi ukrepi poskrbijo, da sta žrtvam zagotovljena specializirana pomoč in podpora pred in med kazenskim postopkom ter ustrezno obdobje po zaključku kazenskega postopka, pri čemer se uporabi pristop, ki je osredotočen na žrtve, upošteva vidik spola ter je prilagojen invalidom in otrokom, da se jim omogoči uveljavljanje pravic iz Direktive 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta (*) in iz te direktive.

(*) Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL L 315, 14.11.2012, str. 57).“;

(b) odstavka 4 in 5 se nadomestita z naslednjim:

„4. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da z zakoni in drugimi predpisi vzpostavijo enega ali več mehanizmov za zgodnje odkrivanje in identifikacijo žrtev ter pomoč in podporo identificiranim in domnevnim žrtvam v sodelovanju z ustreznimi podpornimi organizacijami, ter imenujejo kontaktno točko za čezmejno napotitev žrtev.

Naloge mehanizmov za napotitev, ki delujejo v skladu s tem odstavkom, so vsaj naslednje:

(a) določitev minimalnih standardov za odkrivanje in zgodnjo identifikacijo žrtev ter prilagoditev postopkov za taka odkrivanja in identifikacije različnim oblikam izkoriščanja, zajetih v tej direktivi;

(b) napotitev žrtve k najustreznejši podpori in pomoči;

(c) vzpostavitev dogovorov o sodelovanju ali protokolov z azilnimi organi, da se žrtvam trgovine z ljudmi, ki hkrati potrebujejo mednarodno zaščito ali želijo zaprositi zanjo, zagotovijo pomoč, podpora in zaščita ob upoštevanju njihovih individualnih okoliščin.

5. Ukrepi pomoči in podpore iz odstavkov 1 in 2 se izvajajo na podlagi soglasja in seznanjenosti ter vključujejo najmanj življenjske standarde, ki žrtvam lahko zagotovijo preživljanje, in sicer z ukrepi, kot so zagotavljanje ustrezne in varne nastanitve, vključno z zavetišči in drugimi ustreznimi začasnimi oblikami nastanitve, ter materialna pomoč, potrebno zdravljenje, med drugim psihološka pomoč, svetovanje in obveščanje, ter, kadar je to primerno, prevajalske storitve in tolmačenje.“;

(c) vstavi se naslednji odstavek:

„5a. Zavetišča in druge ustrezne začasne oblike nastanitve iz odstavka 5 se zagotovijo v zadostnem številu in so enostavno dostopne domnevnim in identificiranim žrtvam trgovine z ljudmi. Zavetišča in druge začasne oblike nastanitve jim pomagajo pri okrevanju, saj jim zagotavljajo ustrezne in primerne življenjske razmere, da bi jim bila omogočena vrnitev v samostojno življenje. Poleg tega so opremljene tako, da ustrezajo posebnim potrebam otrok, vključno z otroki žrtvami.“;

(d) odstavek 6 se nadomesti z naslednjim:

„6. Seznanitev iz odstavka 5 po potrebi zajema informacije o roku za premislek in obdobju za okrevanje na podlagi Direktive 2004/81/ES ter informacije o možnosti priznanja mednarodne zaščite na podlagi Uredbe (EU) 2024/1347 (*) in Uredbe (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta (**) ali na podlagi drugih mednarodnih instrumentov ali drugih podobnih nacionalnih predpisov.

(*) Uredba (EU) 2024/1347 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite ter spremembi Direktive Sveta 2003/109/ES in razveljavitvi Direktive 2011/95/EU (UL L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

(**) Uredba (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU (UL L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).“;

(10) vstavi se naslednji člen:

„Člen 11a

Žrtve trgovine z ljudmi, ki morda potrebujejo mednarodno zaščito

1. Države članice zagotovijo dopolnjevanje in usklajevanje med organi, vključenimi v dejavnosti boja proti trgovini z ljudmi, in azilnimi organi.

2. Države članice zagotovijo, da lahko žrtve trgovine z ljudmi uveljavljajo svojo pravico, da zaprosijo za mednarodno zaščito ali enakovreden nacionalni status, tudi kadar prejemajo pomoč, podporo in zaščito kot domnevne ali identificirane žrtve trgovine z ljudmi.“;

(11) v členu 12 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Ukrepi za zaščito iz tega člena se uporabljajo poleg pravic iz Direktive 2012/29/EU.“;

(12) v členu 13 se doda naslednji odstavek:

„3. Države članice zagotovijo, da so postopki za prijavo kaznivega dejanja na podlagi te direktive varni, da se izvajajo zaupno v skladu z nacionalnim pravom ter da so zasnovani in dostopni na otroku prijazen način in v jeziku, ki ustreza starosti in zrelosti otrok žrtev.“;

(13) v členu 14 se odstavki 1, 2 in 3 nadomestijo z naslednjim:

„1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se posebni kratkoročni in dolgoročni ukrepi za pomoč in podporo otrokom, ki so žrtve trgovine z ljudmi, pri njihovem fizičnem in psihosocialnem okrevanju sprejmejo na podlagi individualne ocene posebnih okoliščin vsakega posameznega otroka žrtve ob upoštevanju otrokovih pogledov, potreb in skrbi, da bi se za otroka našla trajna rešitev, vključno s programi za podporo njihovemu prehodu v osamosvojitev in odraslost, da bi preprečili ponovno trgovino z ljudmi. Države članice v skladu s svojim nacionalnim pravom v razumnem času otrokom žrtvam in otrokom žrtev, ki prejemajo pomoč in podporo v skladu s členom 11, zagotovijo dostop do izobraževanja.

2. Države članice dodelijo otroku, ki je žrtev trgovine z ljudmi, skrbnika ali zastopnika od trenutka, ko organi otroka odkrijejo, kadar se nosilcem starševske odgovornosti zaradi nasprotja interesov med njimi in žrtvijo po nacionalnem pravu prepreči uveljavljanje načela največje koristi otroka in/ali zastopanje otroka. Države članice zagotovijo, da se v primeru nasprotja interesov med skrbnikom ali zastopnikom in otrokom žrtvijo imenuje drug skrbnik ali zastopnik.

3. Kadar je ustrezno in mogoče, države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo pomoč in podporo družini otroka, ki je žrtev trgovine z ljudmi, kadar je družina na ozemlju države članice. Kadar je ustrezno in mogoče, države članice za družine uporabljajo zlasti člen 4 Direktive 2012/29/EU.“;

(14) člena 17 in 18 se nadomestita z naslednjim:

„*Člen 17*

Odškodnina žrtvam

Države članice zagotovijo, da imajo žrtve trgovine z ljudmi dostop do veljavnih shem za odškodnino žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj. Države članice lahko v skladu s svojo nacionalno zakonodajo ustanovijo nacionalni sklad za žrtve ali podoben instrument za plačilo odškodnine žrtvam.

Člen 18

Preprečevanje

1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, kot so izobraževanje, usposabljanje in kampanje, za zmanjšanje in odvračanje od povpraševanja, ki spodbuja vse oblike izkoriščanja, povezane s trgovino z ljudmi, pri čemer upoštevajo posebnosti različnih oblik izkoriščanja in po potrebi posebno pozornost namenijo spletni razsežnosti.

2. Države članice ob upoštevanju vidika spola in na otrokom prijazen način sprejmejo ustrezne ukrepe, tudi prek spleta, kot so informacijske kampanje in kampanje za izboljšanje ozaveščenosti, raziskovalni in izobraževalni programi, vključno s spodbujanjem digitalne pismenosti in spretnosti, namenjene boljši ozaveščenosti in zmanjšanju tveganja, da bi osebe, zlasti otroci ali invalidi postale žrtve trgovine z ljudmi, ter pri tem, kadar je ustrezno, sodelujejo z ustreznimi organizacijami civilne družbe in drugimi zainteresiranimi stranmi, kot je zasebni sektor.“;

(15) vstavita se naslednja člena:

„*Člen 18a*

Kazniva dejanja v zvezi z uporabo storitev, ki jih opravlja žrtev trgovine z ljudmi

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da namerna uporaba storitev, ki jih opravlja žrtev kaznivega dejanja iz člena 2, pomeni kaznivo dejanje, kadar se žrtev izkorišča za nudenje takih storitev in se uporabnik storitve zaveda, da je oseba, ki opravlja storitev, žrtev kaznivega dejanja iz člena 2.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se kaznivo dejanje, kot je opredeljeno v skladu z odstavkom 1, kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi.

Člen 18b

Usposabljanje

1. Države članice spodbujajo ali ponujajo redno in specializirano usposabljanje za strokovne delavce, ki bodo verjetno prišli v stik z žrtvami ali potencialnimi žrtvami trgovine z ljudmi, vključno s policisti na terenu, sodnim osebjem, službami za pomoč in podporo, inšpektorji za delo, socialnimi službami in zdravstvenimi delavci, da bi jim omogočili preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej, preprečevanje sekundarne viktimizacije ter odkrivanje in identifikacijo žrtev, pomoč in podporo zanje ter njihovo zaščito. Tako usposabljanje temelji na človekovih pravicah, je osredotočeno na žrtve, upošteva vidik spola ter je prilagojeno invalidom in otrokom.

2. Države članice brez poseganja v neodvisnost sodstva in razlike v njegovi organiziranosti v Uniji spodbujajo tako splošno kot specializirano usposabljanje za sodnike in tožilce, vključene v kazenske postopke, ki bi jim omogočilo preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej, preprečevanje sekundarne viktimizacije ter odkrivanje in identifikacijo žrtev, pomoč in podporo zanje ter njihovo zaščito. Tako usposabljanje temelji na človekovih pravicah, je osredotočeno na žrtve, upošteva vidik spola ter je prilagojeno invalidom in otrokom.“;

(16) člen 19 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 19*

Nacionalni koordinatorji za boj proti trgovini z ljudmi ali enakovredni mehanizmi in neodvisni organi

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za vzpostavitev nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi ali enakovrednih mehanizmov in zagotovitev zadostnih sredstev, potrebnih za učinkovito izvajanje njihovih nalog. Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi ali enakovredni mehanizem sodeluje z ustreznimi nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi in agencijami, zlasti z organi kazenskega pregona, nacionalnimi mehanizmi za napotitev in z ustreznimi organizacijami civilne družbe, ki so dejavne na tem področju.

2. Naloge nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi ali enakovrednih mehanizmov vključujejo ocenjevanje trendov trgovine z ljudmi, preučevanje rezultatov ukrepov za boj proti trgovini z ljudmi, vključno z zbiranjem statističnih podatkov v tesnem sodelovanju z ustreznimi organizacijami civilne družbe, ki so dejavne na tem področju, ter poročanje.

Naloge nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi ali enakovrednih mehanizmov lahko vključujejo tudi:

(a) oblikovanje načrtov za odzivanje ob nepredvidljivih dogodkih, da bi preprečili nevarnost trgovine z ljudmi v primeru izrednih razmer;

(b) spodbujanje, usklajevanje in po potrebi financiranje programov za boj proti trgovini z ljudmi.

3. Države članice lahko prav tako ustanovijo neodvisne organe, katerih vloga lahko vključuje spremljanje izvajanja in učinka ukrepov za boj proti trgovini z ljudmi, predložitev poročil o zadevah, na katere morajo biti pristojni nacionalni organi še posebej pozorni, ter ocenjevanje temeljnih vzrokov in trendov trgovine z ljudmi. Kadar je tak neodvisni organ ustanovljen, mu lahko države članice dodelijo eno ali več nalog iz odstavka 2.“;

(17) vstavita se naslednja člena:

„*Člen 19a*

Zbiranje podatkov in statistika

1. Države članice zagotovijo, da je vzpostavljen sistem za beleženje, pripravljanje in zagotavljanje anonimiziranih statističnih podatkov za spremljanje učinkovitosti njihovih sistemov za boj proti kaznivim dejanjem iz te direktive.

2. Statistični podatki iz odstavka 1 vključujejo vsaj podatke, ki so na centralni ravni na voljo o:

(a) številu registriranih identificiranih in domnevnih žrtev kaznivih dejanj iz člena 2, razčlenjeno po organizacijah, ki so jih registrirale, spolu, starostnih skupinah (otrok/odrasli), državljanstvu in oblikah izkoriščanja, v skladu z nacionalnim pravom in praksami;

(b) številu oseb, osumljenih za kazniva dejanja iz člena 2, razčlenjeno po spolu, starostnih skupinah (otrok/odrasli), državljanstvu in oblikah izkoriščanja;

(c) številu oseb, kazensko preganjanih zaradi kaznivih dejanj iz člena 2, razčlenjeno po spolu, starostnih skupinah (otrok/odrasli), državljanstvu in oblikah izkoriščanja ter vrsti končne odločitve za pregon;

(d) številu odločitev o kazenskem pregonu (tj. obtožbe za kazniva dejanja iz člena 2, obtožbe za druga kazniva dejanja, odločitve, da se ne vloži obtožba, drugo);

(e) številu oseb, obsojenih za kazniva dejanja iz člena 2, razčlenjeno po spolu, starostnih skupinah (otrok/odrasli) in državljanstvu;

(f) številu sodnih odločb (tj. oprostitve, obsodbe, drugo) o kaznivih dejanjih iz člena 2;

(g) številu oseb, ki so osumljene, kazensko preganjane in obsojene, za kazniva dejanja iz člena 18a(1), razčlenjeno po spolu in starostnih skupinah (otrok/odrasli).

3. Države članice vsako leto načeloma do 30. septembra oziroma, kadar to ni mogoče, najpozneje do 31. decembra Komisiji pošljejo statistične podatke iz odstavka 2 za predhodno leto.

Člen 19b

Nacionalni akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi

1. Države članice do 15. julija 2028 sprejmejo svoje nacionalne akcijske načrte za boj proti trgovini z ljudmi, pripravljene in izvedene v posvetovanju z nacionalnimi koordinatorji za boj proti trgovini z ljudmi ali enakovrednimi mehanizmi iz člena 19, neodvisnimi organi in ustreznimi zainteresiranimi stranmi, ki so dejavni na področju preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej. Države članice zagotovijo, da se nacionalni akcijski načrti za boj proti trgovini z ljudmi pregledujejo in posodabljajo v rednih intervalih, ki niso daljši od petih let.

2. Nacionalni akcijski načrti za boj proti trgovini z ljudmi lahko vključujejo naslednje elemente:

(a) cilje, prednostne naloge in ukrepe za obravnavanje trgovine z ljudmi za vse oblike izkoriščanja, vključno s posebnimi ukrepi za otroke žrtve;

(b) preventivne ukrepe, kot so izobraževanje, kampanje za ozaveščanje in usposabljanje, ter po potrebi preventivne ukrepe v okviru odzivanja na izredne dogodke v primerih, ko zaradi humanitarne krize obstaja tveganje trgovine z ljudmi;

(c) ukrepe za okrepitev boja proti trgovini z ljudmi, vključno z izboljšanjem preiskovanja in pregona primerov trgovine z ljudmi ter izboljšanjem čezmejnega sodelovanja;

(d) ukrepe za okrepitev zgodnje identifikacije žrtev trgovine z ljudmi, pomoči in podpore zanje ter njihove zaščite;

(e) postopke za redno spremljanje in ocenjevanje izvajanja nacionalnih akcijskih načrtov za boj proti trgovini z ljudmi.

3. Države članice Komisiji sporočijo svoje nacionalne akcijske načrte za boj proti trgovini z ljudmi in vse njihove posodobitve v treh mesecih po njihovem sprejetju.

4. Nacionalni akcijski načrti za boj proti trgovini z ljudmi so javno dostopni.“;

(18) člen 20 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 20

Usklajevanje strategije Unije proti trgovini z ljudmi

1. Države članice olajšujejo naloge koordinatorja EU za boj proti trgovini z ljudmi, da bi tako prispevale k usklajeni in okrepljeni strategiji Unije proti trgovini z ljudmi. Zlasti države članice posredujejo koordinatorju EU za boj proti trgovini z ljudmi vsaj informacije iz člena 19.

2. Za zagotovitev skladnega in celovitega pristopa koordinator EU za boj proti trgovini z ljudmi zagotovi usklajevanje z nacionalnimi koordinatorji za boj proti trgovini z ljudmi ali enakovrednimi mehanizmi, neodvisnimi organi, agencijami Unije in ustreznimi organizacijami civilne družbe, ki delujejo na tem področju, med drugim da bi koordinator EU za boj proti trgovini z ljudmi prispeval k poročanju o napredku v boju proti trgovini z ljudmi, ki ga Komisija izvede vsaki dve leti.“;

(19) v členu 23 se doda naslednji odstavek:

„3. Komisija do 15. julija 2030 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev s to direktivo ter oceni učinek takih ukrepov.“

Člen 2

Prenos

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 15. julija 2026. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 3

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, 13. junija 2024

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednica*
R. METSOLA	H. LAHBIB